

S. Sayısı : 146

Askerî ve mülkî tekaüd kanununa bazı hükümler eklenmesine ve mezkûr kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair kanun lâiyhası ve Millî müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/359)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/1552

8 - IV - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1683 numaralı tekaüd kanununa bazı hükümler eklenmesi ve mezkûr kanunun 4 ncü maddesinin tadili hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 27 - III - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Mucib sebebler

Eski tekaüd kanununa göre muhassas maaşlara 1683 numaralı kanunla yüzde on zam yapılmış olmasına rağmen bu maaşlarla yeni tekaüd kanununa nazaran bağlanmış olan maaşlar arasında yine mühim bir nisbet farkı mevcud olduğu cihetle bu vaziyetin ıslahı, Hükûmetçe ötedenberi tasavvur ve derpiş edilmekte idi. Bütçede ahiren teğmin edilen karşılık, bu tasavvurun tahakkukuna inkân vermiş ve eski tekaüd maaşlarına zam yapılmak üzere işbu lâyiha tanzim ve Yüksek Meclisin tasvibine arz edilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesi mucibince, eski kanuna göre maaş tahsis edilmiş olan mütekaid ve yetimlerin maaş, tahsisat ve zam namile bu gün almakta oldukları mikdarın yekûnuna yüzde yirmi beş zammolunmaktadır. Bu zam, bir kısım mütekaidlerin tekaüd maaşlarını tekaüdlerine esas olan memuriyet maaşları üzerinden yeni tekaüd kanununa göre maaş tahsis edildiği farzedildiği takdirde alabilecekleri mikdara iblâğ etmekte ve hatta bazı mütekaidlerin alabilecekleri mikdardan da fazlaya çıkarmaktadır. Binaenaleyh zammın böyle yüzde yirmi beş şeklinde icrası, mütekaidlerin hukukunu kâfil bulunduğu gibi, yeni hükümlere göre yeni tahsis muamelesinin mucib olacağı büyü külfetleri de bertaraf etmektedir.

Eski hükümlere göre maaş bağlanmış olan mütekaidlerden 1683 numaralı kanunun meriyetinden sonra vefat edenlerin yetimlerine de aynı nisbette zam verilmesi yetimler arasında müsavat tesisini teğmin bakımından zarurî bulunduğundan lâyihanın ikinci maddesile de bu kabîl yetim maaşlarına zam icra edilmektedir.

Hatay Hükûmetinden devredilen tekaüd ve yetim maaşlarına Hatayın ana vatandan âri kaldığı devrelerde, gılayı maişet namile yüzde yirmi beş - otuz derecesinde zam yapılmış ve binaenaleyh bizzim eski kanuna göre muhassas maaşlarla bu maaşlar arasında fark husule gelmiş ve esasen bu maaşlar hakkında ayrı bir kanun lâiyhası ihzar ve Meclise takdim edilmiş olduğundan bu maaşların, kendine mahsus hükümlerine tâbi olacağına lâyihanın üçüncü maddesinde işaret edilmiştir. Kezalik 3255 numaralı kanun mucibince, malûllerin maaşlarına zam yapılmış ve bu zammın ailelerine

de intikali kabul edilmiş olduğu cihetle bu zamdan istifade edenlerin de kanun lâyihasının mevzuuna dahil bulunmadığı hakkında üçüncü maddeye hüküm dercedilmiştir. Malûl erlere gelince; bunlara eski ve yeni kanunlarla verilen mikdar yekdiğerinin aynı olduğundan bunlardan eski kanuna göre muhassas maaşı olanlara tekrar zam yapılmasına lüzum görülmemiştir.

1683 numaralı yeni tekaüd kanununun tanzimi sırasında memurların bütçe imkânlarının müsaid olduğu derecede terfipleri istihdaf edildiği cihetle beşer senelik devreler vazedilerek her devre geçtikçe, mütekaidlere daha yüksek mikdarlar üzerinden maaş tahsisi düşünülmüştü. Fakat, bütçe vaziyeti bu tasavvurun tahakkukuna şimdiye kadar imkân vermemiş ve bu hükümlerin aleddevam teçili iktıza etmekte bulunmuş olduğundan, bu devrelerin kanundan kaldırılması zarurî görülmüştür.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa encümeni

Esas No. 1/359

Karar No. 19

29 - IV - 1940

Yüksek Başkanlığa

1683 numaralı Tekauđ kanununa bazı hükümler eklenmesi ve mezkûr kanunun 4 ncü maddesinin tadili hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinece Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulduğuna dair olub encümenimize havale edilen Başvekâletin 8 nisan 1940 tarihli ve 6/1552 numaralı tezkeresi ve Malûller cemiyeti namına makamı Riyasete takdim olunub nizamnamei Dahili mucibince encümenimize verilen istida ve bağı evrak Maliye vekili ile Millî Müdafaa vekilliğinden gönderilen me-muru huzurunda okundu ve görüşüldü.

Eski tekaüd kanunile tekaüd olanlarla vefatlarında yetimlerine tahsis edilmiş veya edilecek olan maaşların yeni tekaüd kanununa nazaran bağlanan maaşlar arasındaki nisbetsizlik farkının bir dereceye kadar düzeltilmesi yolunda yapılacak yüzde yirmi beş zam hakkındaki Hükümetin esbabı mucibesi encümenimizce muvafık görülmüş ve ancak bu zammın Hükümet lâyihasının birinci maddesinde olduğu gibi tahsisatı fevkalâdeye zammedilmeyib maaş, tahsisatı fevkalâde ve yüzde on zamların tutarının yüzde yirmi beşinin yalnız maaşa zammı uzun müddet mağdur kalmış olan bu emekdarların nisbeten

terfihi için Maliye vekilinin muvafakati ile birinci madde buna göre değiştirilmiş ve bu yapılan zamlarla tutarı üzerinden yetimlere maaş tahsisi ve 1746 sayılı kanunun hükmü de baki olduğu Hükümetçe beyan edilmiş ve malûllerin terfihi yolunda şimdiye kadar tatbik olunan muamelelerin kifayeti yerinde görülmüş olmasına göre kanun lâyihası tadilen kabul edilmiş ve havalesi mucibince Maliye encümenine verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

Millî Mü. En. Reisi	M. M.	Kâitb
Diyarbakır	Erzurum	Konya
K. Sevüktekin	Ş. Koçak	V. Bilgin
Bilecik	Çankırı	Çorum
S. Bozuk	Dr. A. Arkan	E. S. Akgöl
Erzurum	Gümüşane	Gümüşane
A. Akyürek	H. F. Ataç	Ziya ZARBUN
İçel	İstanbul	Kayseri
M. Cemal Mersinli	Dr. H. Ş. Erel	N. Toker
Malatya	Manisa	Muğla
O. Koptağel	K. N. Duru	S. Güney
Samsun	Samsun	Seyhan
R. Barkın	A. F. Engin	Sinan Tekelioğlu
Tekirdağ	Urfa	Yozgad
R. Apak	Ahmed Yazgan	C. Arat

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/359
Karar No. 35

10 - V - 1940

Yüksek Reisliğe

1683 sayılı tekaüd kanununa bazı hükümler eklenmesine ve bu kanunun dördüncü maddesinin değiştirilmesine dair Maliye vekilligince hazırlanan ve 6/1552 sayılı, 8 nisan 1940 tarihli Başvekâlet tezkeresile Yüksek Meclise arzedilen kanun lâyihası bu husustaki Millî Müdafaa encümeni mazbatasile birlikte Encümenimizde görüşülüb konuşuldu :

Maliye ve Millî Müdafaa vekâletlerinin memuru mahsusları müzakerede hazır bulunuyorlardı.

Verilen izahat dinlendikten sonra 1683 sayılı tekaüd kanunundan evvelki hükümlere göre tahsis edilmiş olan tekaüd ve yetim maaşlarının adı geçen kanunla yapılan yüzde 10 nisbetindeki zamma rağmen yeni esaslara tevfikana bağlanan maaşlara nisbetle çok düşük olması dolayısıyla bu nisbetsizliğin elden geldiği kadar izalesi alâkalıların vaziyetlerini islah lüzumunda Encümenimiz de Hükümetle tamamen bir fikirde olduğunu görmüştür.

Cümhuriyetin eski mütekaid ve yetimler hakkındaki bu şefkat ve adalet eserinin tahakkuku için aldıkları aylıkların tahsisatı fevkalâde

ve yüzde 10 zamları ile tutarının yüzde 25 i nisbetinde bir mikdar aslı maaşlarına zammedilmektedir. Diğer taraftan 1683 sayılı kanunla derpiş edildiği halde tatbiki mümkün olmayan ve beşer senelik devrelerde daha yüksek mikdarlar üzerinden tekaüd maaşları tahsisini tazammun eden hüküm ortadan kaldırılmaktadır.

Encümenimiz birinci maddeyi Millî Müdafaa encümeni tarafından Hükümetle mutabık olarak yapılan tadilat dairesinde ve diğer maddeleri Hükümetin teklifi veçhile aynen kabule karar vermiştir.

Havalesi uyarınca Bütçe encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
İstanbul	Rize	Malatya
A. Bayındır	K. Kamû	
Gaziantep	İzmir	İzmir
A. Aksu	Kâmîl Dursun	M. R. Mimaroglu
Kırklareli	Kırşehir	Kırşehir
H. Kuleli	İ. Özkan	M. Seyfeli
Zonguldak		
Y. Z. Özençi		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 79
Esas No. 1/359

16 - V - 1940

Yüksek Reisliğe

1683 sayılı Askerî ve mülkî tekaüd kanununa bazı hükümler eklenmesine ve mezkûr kanunun dördüncü maddesinde bir değişiklik yapılmasına dair Maliye vekilligince hazırlanan kanun lâyihası Başvekâletin 8 - IV - 1940 tarih ve 6/1552 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Millî Müdafaa ve Maliye encümenleri mazbatalarile birlikte Encümenimize tevdi edilmekle Maliye vekili Fuad Ağralı hazır olduğu halde okunub konuşuldu :

1683 sayılı askerî ve mülkî tekaüd kanununun meriyetinden evvelki hükümlere göre tekaüd edilmiş bulunanların almakta oldukları tekaüd ve yetim aylıklarının tahsisatı fevkalâde ve yüzde on zamlarile birlikte balığ olduğu mikdara tahsisatı fevkalâde olarak yüzde 25 ilâvesi ve bu zammın 1683 sayılı kanunun neşrinden sonra vefat eden bu kabîl mütekaidlerin yetimlerine de teşmili; Hatay Hükümetinden devredilen ve orada

esasen bir zam görmüş bulunan tekaüd ve yetim maaşlarile terfih zamları, 3255 sayılı kanun mucibince yetimlerine de intikal etmek üzere bir misli arttırılarak evvelce maaşları tezyid edilmiş bulunan 551 sayılı kanuna göre tekaüd edilmiş harb malûllerinin bu lâyiha hükümlerinden istisnaları ve bütçe imkânlarına bağlı olmak üzere 1683 sayılı tekaüd kanununun beşer senelik fasıllarla tatbikını derpiş ettiği tekaüdlük tahsisatı nisbetlerini gösteren ve bütçe imkânsızlığı yüzünden şimdiye kadar tatbik edilemiyerek beş senede bir uzatılması suretile meriyetinin devamı teğmin edilen 4 neü maddenin (B) ve (C) hükümlerinin kaldırılması maksadlarile tanzim ve sevk edildiği Hükümetin mucib sebebler lâyihasının tedkikinden ve encümeneye verilen izahlardan anlaşılın lâyiha, eski kanun hükümlerine göre tekaüd ve eytam ve eramil maaşı almakta olanlarla meri kanun hükümleri tatbik edilenler arasındaki farkı malî istitaatın bu günkü imkânlarına göre izaleye matuf olmak itibarile Encümenimizcede musib ve kabule şayan görülmüştür.

Lâyihanın birinci maddesi Millî Müdafaa encümenince Hükümetin mutabakatile değiştirilmiş ve Maliye encümeni de bu tadili aynen kabul eylemiştir. Bu değişikliğe göre bu kabil tekaüd ve yetim maaşlarına ilâve edilecek % 25 lerin tahsisatı fevkalâde şeklinde değil maaş asıllarına ilâve edilmek suretile verilmesi ve ancak bunların ayrıca tahsisatı fevkalâdeye ve % 10 zamma tâbi tutulmaması esası kabul edilmiş ve bu değişiklik ile yapılan ilâvenin yetimlere intikali de teğmin edilmek istenmiştir. Bu noktaya encümenimizce de iştirak edilmiş ve Millî Müdafaa encümeninin maddesi aynen kabul edilmiştir.

Müzakere sırasında bir kısmı aza tarafındandır; bu zammın vatanî hizmet tertibinden maaş alanlara da teşmili, bu tertibden maaş almakta olanların bir derece terfihlerini mucib olacağı beyan edildiğinden Encümenince yapılan tedkikatta mecmuu 24 000 liradan ibaret bu maaşlara yüzde 25 nisbetinde yapılacak bir zammın bütçeye mühim bir külfet tahmil etmeyeceği görüldüğünden ve bu hususta Hükümetle de mutabakat hâsıl olduğundan lâyihaya buna dair bir hükmün ilâvesine karar verilerek ikinci madde bu maksadla yeniden tanzim edilmiştir.

Lâyihanın diğer maddelerinin mucib sebebleri yerinde görüldüğünden numaraları teselsül ettirilerek aynen kabul edilmiş ve başlıkta da yazıya aid bir değişiklik yapılmıştır.

Yukarıda arzedilen tadillere göre hazırlanan lâyiha Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reislige sunulur.

Reis	R. V.	M. M.
Kırklareli	Kastamonu	Kocaeli
<i>B. Denker</i>	<i>T. Çoşkan</i>	<i>Salâh Yargı</i>
Kâtib		
İstanbul	Bolu	Bursa
<i>F. Öymen</i>	<i>Dr. Zihni Ülgen</i>	<i>A. N. Ayas</i>
Diyarbakır	Elâzığ	Giresun
<i>Rüştü Bekit</i>	<i>M. F. Altay</i>	<i>M. Akkaya</i>
Gümüşane	İsparta	İsparta
<i>D. Sakarya</i>	<i>Mükerrem Ünsal</i>	<i>R. Ünlü</i>
Kayseri	Kayseri	Kayseri
<i>F. Baysal</i>	<i>Suad H. Ürgüblü</i>	<i>S. Serim</i>
Konya	Malatya	Muğla
<i>R. Türel</i>	<i>M. Öker</i>	<i>H. Kitabçı</i>
Seyhan	Trabzon	Yozgad
<i>Naci Eldeniz</i>	<i>Sırrı Day</i>	<i>A. Sungur</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1683 numaralı tekaüd kanununa bazı hükümler eklenmesine ve mezkûr kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1683 numaralı askerî ve mülkî tekaüd kanununun meriyetinden evvelki hükümlere göre bağlanmış olan tekaüd ve yetim aylıklarının tahsisatı fevkalâde ve yüzde on zamlarile birlikte balığ olduğu mikdarlara tahsisatı fevkalâde olarak yüzde yirmi beş zam olunmuştur.

MADDE 2 — 1683 numaralı kanundan evvelki hükümlere göre maaş almakta iken mezkûr kanunun neşrinden sonra vefat eden mütekaidler halen maaş almakta bulunan yetimlerine de yüzde yirmi beş zam yapılmıştır.

MADDE 3 — Hatay Hükûmetinden devredilen tekaüd ve yetim maaşları ve 551 numaralı kanundan istifade eden mütekaidlerle 3255 numaralı kanun hükmünden müstefid bulunan yetimler bu kanun hükmüne tâbi değildir.

MADDE 4 — 1683 numaralı askerî ve mülkî tekaüd kanununun dördüncü maddesinin (B) ve (C) fıkraları ve bunlara aid sütunlar kaldırılmıştır.

MADDE 5 — Bu kanun 1 haziran 1940 tarihinden muteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

27 - III - 1940

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Fethi Okyar	N. Tınaz
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.	Ti. V.	
A. Çetinkaya	N. Topcoğlu	

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1683 numaralı Tekaüd kanununa bazı hükümler eklenmesine ve mezkûr kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1683 sayılı Askerî ve mülkî tekaüd kanununun meriyetinden evvelki hükümlere göre bağlanmış olan tekaüd ve yetim aylıklarının tahsisatı fevkalâde ve yüzde on zamlarile birlikte balığ olduğu mikdarın yüzde yirmi beşi, maaşı aslilerine ilâve edilmiştir.

Bu ilâve tahsisatı fevkalâde ve yüzde on zamma tâbi değildir.

MADDE 2 — Hükûmetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hükûmetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Hükûmetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Hükûmetin 6 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Askerî ve mülkî tekaüd kanununda bazı değişiklikler icrasına ve vatani hizmet tertibinden verilen maaşlara zam yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Milli Müdafaa encümeninin 1 nci maddesi aynen

MADDE 2 — Vatani hizmet mukabili bağlanmış olan aylıkların tutarlarının yüzde 25 i maaşlarına zammolunmuştur. Bu zamma tahsisatı fevkalâde verilmez.

MADDE 3 — Hükümetin 2 nci maddesi aynen

MADDE 4 — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 5 — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen

MADDE 6 — Hükümetin 5 nci maddesi aynen

MADDE 7 — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen